

1. In deze reactie stelt Van Essen dat hij wil onderzoeken 'of inzetkader en ambtsinstructie volstaan en of de certificering van honden voldoet aan de gewenste werking in de praktijk'. Heeft dat onderzoek inmiddels plaatsgevonden? Zo ja, wat is het resultaat hiervan?

N.a.v. de uitzending van Zembla heeft de korpschef aangegeven dat hij samen met portefeuillehouder politiegeweld Frank Paauw, wilde onderzoeken of inzetkader en ambtsinstructie volstaan en of de certificering van honden voldoet aan de gewenste werking in de praktijk. Daarop hebben betrokken deskundigen (projectteam Stelselherziening en project Koers Politiehonden) zich opnieuw verdiept in het inzetkader en de ambtsinstructie. Naar aanleiding van Zembla is de uiteindelijke tekst nogmaals tegen het licht gehouden en concluderen we dat we nog steeds achter de geformuleerde inzetcriteria staan.

Wat in de uitzending van Zembla onderbelicht bleef is wat er tot nu toe op dit punt is gebeurd. Toen in 2009 de Ombudsman adviseerde om inzetcriteria vast te stellen heeft in opdracht van de minister een werkgroep van interne en externe deskundigen (waaronder Jaap Timmer) zich gebogen over dit onderwerp. Dat leidde tot het rapport "De gebeten hond" waarin inzetcriteria zijn geformuleerd. In afwachting van formalisatie van die criteria in regelgeving zijn die criteria sindsdien in praktijk gehanteerd als leidraad voor de inzet van politiehonden, zowel in training als in toetsing. In diezelfde periode ontstond de wens om de Ambtsinstructie in zijn geheel te herzien en de inzetcriteria van alle geweldsmiddelen tegen het licht te houden.

Vervolgens is dat in een nog groter traject getrokken: de Stelselherziening geweldsaanwending opsporingsambtenaar. Dat project zag het levenslicht in 2013 op initiatief van de toenmalige korpschef Gerard Bouman. Dat project ziet niet alleen op een herziening van de geweldsinstructie maar ook op herziening van het strafrecht en het intern proces van beoordeling van geweldsaanwendingen. Omdat de geweldsinstructie lange tijd gekoppeld was aan het wetsvoorstel doorliep dit een zelfde langdurig traject als het wetsvoorstel. Dat werd eind 2016 ingediend en ligt op dit moment voor in de Eerste Kamer.

De geweldsinstructie, waarvan ook inzetcriteria voor de diensthonden deel uitmaken, is het resultaat van intensieve en zorgvuldige besprekingen tussen departement, politie, OM, KMar en vertegenwoordigers van boa-organisaties. Voorts is dit onderwerp geweest van een openbare consultatie en heeft de Tweede Kamer zich uitgelaten over de inhoud daarvan. De politie staat volledig achter de inhoud van de gewijzigde ambtsinstructie zoals die nu is vastgesteld en op 5 februari is gepubliceerd.

Inwerkingtreding laat nog op zich wachten, omdat alle geweldbevoegde politieambtenaren in deze nieuwe regelgeving opgeleid en getraind moeten worden.

2. Wat doet de politie met het gegeven dat surveillancehonden in veel gevallen hun slachtoffer niet loslaten als ze daartoe het commando krijgen van de hondengeleider krijgen?

Voor de stelling van surveillancehonden in veel gevallen niet loslaten als zij daartoe de opdracht krijgen, missen wij de onderbouwing. Mocht Zembla die hebben, dan horen we dat graag.

Het komt voor dat een hond niet onmiddellijk reageert op het commando "los". Een hond wordt uiteraard getraind op het commando om los te laten en hoort daar direct aan te gehoorzamen. Het komt echter voor dat de hond dan zo hoog in zijn drift zit dat hij daar niet onmiddellijk op reageert. Als er signalen zijn dat de reactie van een hond op commando's te wensen overlaat, wordt dit onmiddellijk in de (eerstvolgende) training aangepakt. Daarnaast heeft de hondengeleider een hulpmiddel, een "breakstick", om te zorgen dat de hond loslaat. Het gebruik van dit middel wordt getraind en wordt getoetst

tijdens de certificering van de combinatie. Maar indien een hond niet op commando's reageert, kan dit ook leiden tot de conclusie dat de hond niet geschikt is en uit de dienst wordt gehaald.

- 3. Ronald Verheggen verklaarde in onze uitzending dat het niet de bedoeling is dat een surveillancehond in een auto wordt gebracht waar zich een verdachte ophoudt. Hij zei ook dat de politie haar honden hier niet op traint. Echter hebben wij een fragment uit een trainingsvideo van de Eenheid Rotterdam getoond, waaruit het tegendeel blijkt. Het College van B&W van Den Haag antwoordt op raadvragen naar aanleiding van onze uitzending dat politiehonden wel degelijk worden getraind om verdachten in een auto te bijten. Wat is de verklaring voor deze discrepantie?**

De genoemde, op beeld vastgelegde training heeft als doel de hond vaardig te maken om in voorkomende gevallen - bijvoorbeeld als sprake is van dreiging van een (vuur)wapen en/of extreem geweld – een kleine ruimte te betreden. In voorkomende gevallen kan dat ook een auto zijn. Ronald Verheggen reageerde in de uitzending op de getoonde beelden en in deze casus was het niet de bedoeling dat de hond in de auto werd gebracht.

- 4. Uit de door ons onderzochte casuïstiek blijkt dat politiehonden worden ingezet tegen mensen die verward zijn, onschuldig (blijken te) zijn, of tegen verdachten van lichte vergrijpen. Wat is de verklaring daarvoor? Hoe verhoudt deze inzet zich tot de ambts- cq. geweldsinstructie van de politie?**

Surveillancehonden worden ingezet conform de Ambtsinstructie. Het kan gebeuren dat een hond wordt ingezet tegen een verdachte die achteraf onschuldig blijkt. Helaas is dat niet altijd te voorkomen. Iemands onschuld wordt in de meeste gevallen pas na de aanhouding vastgesteld. Uiteraard moet aan de inzet van de hond wel een redelijk vermoeden van schuld (op basis van feiten en omstandigheden) ten grondslag liggen.

Voor wat betreft het inzetten van de hond tegen verwarde personen: politiemensen zijn geen medici die kunnen beoordelen in welke geestelijke toestand een persoon verkeert. Zeker niet, in het korte tijdbestek waarin politiemensen moeten handelen om een verdachte aan te houden of een dreiging weg te nemen. Ook verwarde personen kunnen voor een situatie zorgen waarin direct handelen noodzakelijk is. Dat zij achteraf niet of slechts ten dele verantwoordelijk blijken voor hun gedrag doet aan de dreiging die zij (kunnen) veroorzaken of de verdenking niets af.

Verder hechten we eraan te zeggen dat de door Zembla aangehaalde casuïstiek uitzondering is en geen regel.

- 5. De politie betreft haar honden van leden van de KNPV. Deze vereniging is meermaals in opspraak geraakt in verband met dierenmishandeling. Zembla beschikt over informatie dat, ondanks de aangekondigde verbeterplannen van de KNPV, deze praktijken nog altijd doorgaan. Ook constateren we dat de politie en de KNPV sterk met elkaar verweven zijn: politiefunctionarissen zijn lid van de KNPV en/of bekleden bestuursfuncties binnen deze vereniging. Tegelijkertijd moet de politie strafrechtelijk optreden tegen dierenmishandeling. Wat is de reactie op de constatering dat politiehonden in opleiding bij de KNPV (nog altijd) worden mishandeld? Hoe verhoudt het toezicht van en het strafrechtelijk optreden door de politie jegens KNPV-leden zich tot de (innige) relatie die de politie met de KNPV onderhoudt?**

Als Zembla beschikt over informatie dat leden van de KNPV dieren mishandelen, roept de politie Zembla op aangifte doen en/of dit te melden bij het hoofdbestuur van de KNPV zodat actie ondernomen kan worden. Als aangifte wordt gedaan, onderzoekt de politie deze en kan het OM op basis daarvan besluiten tot strafvervolgning over te gaan.

Verder staat het individuele politiemensen vrij om lid te zijn van een vereniging of daar een bestuursfunctie te bekleden. Daaruit vloeit wat ons betreft geen sterke verwevenheid voort tussen de politie en een vereniging. Van een formele relatie is dan ook geen sprake.

De politie heeft op verzoek van het nieuw aangestelde hoofdbestuur van de KNPV kennis gemaakt met de voorzitter en de secretaris en kennis genomen van de verbeterplannen.

6. Wat is de visie/reactie van de politie op de aankomende, nieuwe ambtsinstructie waar het gaat om de inzet van surveillancehonden als geweldsmiddel?

Zie het antwoord op vraag 1